

COELII SEDULII EPIGRAMMA.

- 381** Hæc tua perpetuæ quæ scripsi dogmata vitæ,
Corde, rogo, facias, Christe, manere meo :
382 Ut, tibi quæ placeant, tete faciente, requirens,
Gaudia cœlorum, te duce, Christe, metam.

SCHOLIA.

Hoc epigramma exstat in Vatic. 1, et Aldo statim post elegiam, et ante hymnum *A solis*, in Reg. 5, post hunc hymnum, ubi inscribitur *Sedulii epigramma*. In editione Ascensiana collocatum est inter carmen paschale, et hymnum. Productum etiam est a Barthio e suo codice lib. x. Advers. c. 9, et Usserio Antiquit. Britann. cap. 16; in quodam vetusto ms. inventum fuit a Poelmanno, descriptum a Fabricio in poetarum christianorum corpore p. 662, excusum etiam ab editore Scoto. Heinsius idem epigramma reperit in codice Nansii. Barthius loc. cit., *Non vero, ait, indignum est Sedulio hoc epigrammatum, Cui maxime vel ex eo ejus indoles eluceat, quod acumen in oculis paribus TE TUA, TETE. TIBI, quærit: quod genus cum honestate quadam amat hic Christiolor.* Goldastus in Manuali Biblico vocat orationem *Sedulii*, et post elegiam describit. Quatuor tantum sunt versus epigrammatis, ut apud alios exstat: sed in Reg. 5 alii plures adduntur, quos censeo esse excerptoris Matthiæ filii Adæ Sculteri, Mansionarii in ecclesia Cracoviensi. Ita igitur continenter procedit epigramma: *Finem carmen habet, nec lauri serita requiro.—Tu studii merces esto, Maria, mei.—Tardus ego laudum pelagus lustrare tuarum—Exigua cœpi, Virgo serena, manu.—Exemplum præbens aliis imitabile doctis, — Ut cœptis studeant addere plura meis: — Et Jove cum falso sæva Junone relicta, — Incipiant veram te celebrare deam.—Nunc ubi magna sedes hominum regina beatrix,—A dextris nati plena decore tui. — Qui cum Patre Deo vivens per sæcula cuncta, — Una cum sancto flamine regnat: amen.* In versu *Nunc*, ubi obscure scriptum est *Nunc*, et in v. *Qui cum*, etc. non satis clare *cuncta*. Primum distichum *Finem carmen habet*, etc.; aliis in locis ejusdem codicis reperitur. In pentametro, *Incipient veram te celebrare deam*, merito displicebit, quod Virgo Deipara vocetur *vera dea*. Lamindus Pritanius, sive nomine vero Ludovicus Muratorius in opere *Della regolata divozione* monendos docet fideles, Mariam non esse deum: contra quem Benedictus Piazza part. 2 Vindicat. devotion. cap. 1, disserit, *superacaneæ*, aut etiam *contumeliose* hoc monitum exhiberi, cum nemo sit fidelium qui Mariam deum esse credat, aut dicat. Certum tamen est, nonnullos minus caute beatissimam Virginem Mariam deam appellasse: nam ut omittam auctorem anonymum hujus epigrammatis, et Apollinarem hæreticum, qui

A in carmine etiam *ut deam* vocavit, satis notus est versus Justi Lipsii: *Si vota conceperet Hallensis deæ: quod Lipsius, ut ait Raynaudus observat. n ad Marian. Nomenclat. tom. xvii: necessitate metri adactus scripsit, nec ejus auctoritas, in politiori litteratura summa, ejusdem momenti est in re theologica.* Negat idem Raynaudus, Petrum Damiani in elogiis Deiparæ hoc vocabulo *deæ* usum fuisse, quod alii asseruerant: dubitat autem, an Leo X, vel potius Joannes Medices in epistolis ejus nomine scriptis Mariam *deam* nuncupaverit: nihil enim tale reperit, quamvis aliqui rem ita se habere affirmaverint. Jacobus Balde Epod. 145, eodem fere modo, æ Lipsius, peccat: *Virgo, serenati circumdata solis amictu, — Solem premebat calcibus, — Os, humerusque deæ similis; quantamque referre — Augusta majestas potest.*

B 5. Codex Nansii cum *placant*: alii *quæ placeant*; etiam Aldus, cui Arntzenius affligit *placant*. Nostri mss. cum Aldo *tete favente*, resistente metro. In Vat. 1 prius erat *tete favente*, quod pejus est: correctum deinde per *favente* cum glossa *concedente*. Cappusotus in editione Ascensiana, et Barthius e suo mss. *tete favente*. Fabricius ex conjectura, ut opinor, *tete formante*. Scotus Editor emendabat *tete faciente*, quod ad marginem veluti pro diversa scriptura Usserius notavit, et probat Burmannus, Secundi patruus, ex Heinsio ad Ovidium i ep. 39, et l. vii Met. v. 251. Hæc lectio elegans est: præcedit enim *facias*; et videtur esse vera, cum *facile faciente* in *favente* a librariis mutari potuerit. Goldastus edidit *tete manente*, quod neque metro neque sensui congruit.

Sequitur, ut descriptis jam veris carminibus Sedulii appendices addam: in quarum prima versus, qui a nonnullis falso Sedulio impatati sunt, æteribam: in reliquis ea colligam, quæ ad laudes ejus, aut opera illustranda pertinere posse arbitratus sum. Centoni Virgiliano in prima appendice subjicium versus Virgiliæ Martenio collectos, et a me iterum collatos, ex quibus Cento coalescit. Car autem istiusmodi Cento inter Sedulii carmina reponi non debeat, disserui in Proleg. num. 54 seq. contra Martenium qui in eo carmine centonario eundem stylum atque in Carmine Paschali Sedulii sibi visus estprehendisse.